

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи
(назва факультету / навчально-наукового інституту)

Кафедра педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти
(назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету педагогіки,
психології та соціальної роботи
Інна ПРОКОП
«27» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ЛОГОПСИХОЛОГІЯ
(назва навчальної дисципліни)

обов'язкова
(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма «Логопедія»
(назва програми)

Спеціальність 016 Спеціальна освіта
(вказати: код, назва)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи
(назва факультету/ навчально-наукового інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська
(вказати: на якій мові читається дисципліна)

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Логопсихологія» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Логопедія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Розробники: ОЛІЙНИК Марія Іванівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти

Викладачі: ОЛІЙНИК Марія Іванівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти
СЕНИШИН Роман Ігорович, асистент кафедри педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти

Погоджено з гарантом ОП

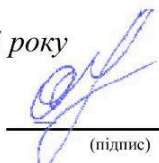

(підпис)

Інна ПЕРЕПЕЛЮК
(ім'я та прізвище)

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти
Протокол № 1 від «26» серпня 2025 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Марія ОЛІЙНИК
(ім'я та прізвище)

Схвалено методичною радою факультету педагогіки, психології та соціальної роботи
Протокол № 1 від « 27 » серпня 2025 року

Голова методичної ради

(підпис)

Тетяна КОЛТУНОВИЧ
(ім'я та прізвище)

Навчальна дисципліна «**Логопсихологія**» є обов'язковою освітньою компонентою освітньо-професійної програми «Логопедія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, яка формує профіль майбутнього фахівця з логопедії; спрямована на формування у здобувачів компетентностей для забезпечення комплексного підходу до діагностики мовленнєвих порушень з урахуванням когнітивних, емоційних і поведінкових аспектів; розробки індивідуальних корекційних програм, що враховують унікальні особливості кожної людини; підвищення якості життя осіб з мовленнєвими порушеннями, сприяючи їхній соціальній інтеграції та розвитку. Теоретичні та практичні навички, отримані здобувачами освіти у процесі вивчення дисципліни, можуть бути використані під час написання кваліфікаційної роботи, наукових статей, тез доповідей, наукових проєктів, науково-дослідних робіт, рефератів тощо.

Робочою програмою освітньої компоненти «Логопсихологія» передбачені мета та завдання вивчення навчальної дисципліни, окреслено компетентності, програмні результати, яких має набути здобувач ОПП «Логопедія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, критерії оцінювання навчальних досягнень студента та інші основні її структурні елементи (складові).

Мета навчальної дисципліни: вивчення психологічних механізмів та особливостей мовленнєвих порушень, а також розробка ефективних методів діагностики, корекції та профілактики цих порушень. Логопсихологія поєднує знання з психології, логопедії та нейропсихології для розуміння впливу мовленнєвих порушень на загальний психічний розвиток особистості та її соціальну адаптацію.

Основні завдання навчальної дисципліни «Логопсихологія»:

- вивчити закономірності та особливості пізнавальної діяльності й емоційно-вольової сфери осіб із різною структурою мовленнєвого порушення (порушення звуковимови, системні порушення мовлення, порушення темпо-ритмічної сторони мовлення, порушення голосу, порушення писемного мовлення);
- сформувати у майбутніх логопедів уміння обирати й розробляти валідні та надійні психологічні методи діагностики в системі мовленнєвих порушень;
- сформувати у студентів уміння виявляти особливості пізнавальної діяльності та емоційно-вольової сфери, діагностувати їхні відхилення у дітей із мовленнєвими порушеннями та організовувати кваліфіковану консультативну допомогу;
- формувати вміння планувати корекційну роботу, зокрема набувати

навичок розроблення індивідуальних корекційно-розвивальних програм для осіб із порушеннями мовлення з урахуванням їхніх психологічних і когнітивних особливостей;

- сформувати компетентності для міждисциплінарної співпраці: уміння працювати в команді фахівців (логопедів, дефектологів, психологів, педагогів) з метою забезпечення комплексної допомоги особам із мовленнєвими порушеннями.

Пререквізити. Навчальна дисципліна «Логопсихологія» ґрунтується на знаннях студентів з основ загальної та вікової психології, психофізіології та логопедії, що дає змогу майбутньому логопеду вдосконалювати корекційно-розвивальну роботу з особами, які мають порушення мовлення.

Результати навчання:

Компетентності та програмні результати навчання згідно ОПП

У процесі вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має набутти таких компетентностей та програмних результатів:

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностики консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Фахові компетентності

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.

СК-13. Здатність побудувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

Програмні результати навчання

РН 2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

РН 3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

РН 8. Організувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

РН 13. Володіти методиками сприяння соціальної адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.

У процесі вивчення дисципліни «Логопсихологія» студенти мають **знати:**

- закономірності психічного розвитку дітей із порушеннями мовленнєвої діяльності;
- основні етапи становлення мовлення в онтогенезі;
- структуру мовленнєвої діяльності в нормі (мотиваційний, змістовий, операційний та контрольний компоненти);
- закономірності формування мовленнєвих умінь і навичок в умовах типового та порушеного розвитку;
- сучасні класифікації порушень мовлення;
- етіологію та патогенетичні механізми мовленнєвих порушень;
- основні форми мовленнєвих порушень, їх поширеність у різні вікові періоди;
- визначення, причини, механізми, клініко-психолого-педагогічну характеристику та симптоматику порушень мовленнєвого розвитку.

Уміти:

- визначати адекватні засоби психологічної допомоги та логопедичного впливу для осіб із різними формами мовленнєвих порушень;
- застосовувати методи диференціальної психолого-педагогічної діагностики порушень мовленнєвого розвитку дітей і дорослих;
- здійснювати аналіз структури та симптоматики мовленнєвих порушень;
- проектувати та реалізовувати етапи послідовної корекційно-педагогічної роботи щодо подолання порушень мовленнєвого розвитку у дітей і дорослих.

Опис навчальної дисципліни

Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			Кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	3	5	150	30	–	30	–	90	–	екзамен
Заочна	2	3	5	150	14	–	–	–	136	–	екзамен

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		л	с	лаб	інд	с.р.	л		с	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Змістовий модуль 1. Науково-теоретичні засади логопсихології														
Тема 1. Предмет, мета, завдання, концептуальні основи та основні принципи логопсихології.	16	4	2	–	–	9	10	2	–	–	–	14		
Тема 2. Загальна характеристика порушень психо-мовленнєвого розвитку.	14	4	4	–	–	9	10	1	–	–	–	13		
Тема 3. Історичний аспект становлення логопсихології.	16	2	4	–	–	9	10	1	–	–	–	13		
Разом за ЗМ1	46	10	10	–	–	27	30	4	–	–	–	40		
Змістовий модуль 2. Особливості психічного розвитку осіб із порушеннями мовлення														
Тема 4. Специфіка стану сформованості вищих психічних функцій осіб з мовленнєвими	14	2	4	–	–	9	10	2	–	–	–	14		

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	лаб	інд	с.р.		л	с	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
порушеннями												
Тема 5. Особливості емоційно-вольової та особистісної сфери осіб з розладами мовлення	16	4	2	-	-	9	10	1	-	-	-	13
Тема 6. Особистість і діяльність дитини з порушення мовлення	14	4	4			9	8	1	-	-	-	14
Тема 7. Організація та структура психологічного вивчення дітей з мовленнєвою патологією.	16	2	2			9	8	2	-	-	-	14
Тема 8. Методи психолого-педагогічної діагностики, що використовуються в логопсихології.	14	4	4			9	8	1	-	-	-	13
Тема 9. Психокорекційна робота з дітьми із ТПМ.	16	2	2			9	8	2	-	-	-	14
Тема 10. Арт-терапія в системі корекційної допомоги дітям з порушенням мовленнєвого розвитку.	14	2	2			9	8	1	-	-	-	14
Разом за ЗМ2	104	20	20	-	-	63		10				96
Усього годин	150	30	30	-	-	90	150	14	-	-	-	136

Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями
Змістовий модуль 1. Науково-теоретичні засади логопсихології	
1	<p>Тема 1. Предмет, мета, завдання, концептуальні основи та основні принципи логопсихології.</p> <p>Предмет, мета та завдання логопсихології як галузі психологічної науки. Логопсихологія, як складова спеціальної психології. Зв'язок логопсихології з іншими науками. Специфічні закономірності психічного розвитку осіб з тяжкими порушеннями мовлення.</p>

№	Назва теми з основними питаннями
2	<p>Тема 2. Загальна характеристика порушень психо-мовленнєвого розвитку. Сутність поняття розвитку. Загальні закономірності розвитку особистості в онтогенезі. Поняття дизонтогенезу. Сутність феномену порушення розвитку. Структура порушення розвитку. Типологія дизонтогенезу: ретардація, пошкоджений розвиток, асинхронний розвиток, дефіцитарний розвиток, дисфункції дозрівання. Загальні та специфічні особливості відхилень розвитку. Депривація, як причина та наслідок порушення розвитку.</p>
3	<p>Тема 3. Історичний аспект становлення логопсихології. Розвиток логопсихології у період неklasичної науки. Розвиток логопсихології на базі досягнень постнеklasичної науки. Початковий етап розвитку логопсихології як самостійної наукової галузі</p>
<p>Змістовий модуль 2. Особливості психічного розвитку осіб із порушеннями мовлення</p>	
4	<p>Тема 4. Специфіка стану сформованості вищих психічних функцій осіб з мовленнєвими порушеннями Відчуття і сприймання логопатів. Пам'ять логопатів. Мислення логопатів. Особливості розвитку мовлення і мислення у дітей з мовленнєвими порушеннями. Увага дитини-логопата.</p>
5	<p>Тема 5. Особливості емоційно-вольової та особистісної сфери осіб з розладами мовлення. Основні емоційні прояви (страх, тривожність, невпевненість). Залежність емоційних реакцій від типу мовленнєвого розладу (заїкання, дислалія, дисграфія тощо). Труднощі в мотивації до мовленнєвої активності. Формування самооцінки в умовах мовленнєвих порушень. Вплив мовленнєвих порушень на формування "Я-концепції".</p>
6	<p>Тема 6. Особистість і діяльність дитини з порушення мовлення. Вольова дія. Особистість дошкільника з порушенням мовлення. Ігрова діяльність дошкільника з порушенням мовлення. Навчальна діяльність і особистість молодшого школяра з порушенням мовлення.</p>
7	<p>Тема 7. Організація та структура психологічного вивчення дітей з мовленнєвою патологією. Мета і завдання психологічного вивчення таких дітей. Організація психологічного вивчення. Основні підходи до дослідження дітей з мовленнєвими порушеннями. обстеження мовленнєвої діяльності; обстеження когнітивної сфери; оцінка емоційно-вольової сфери; аналіз соціальної адаптації та поведінкових особливостей.</p>
8	<p>Тема 8. Методи психолого- педагогічної діагностики, що використовуються в логопсихології. Диференційна діагностика у логопсихології. Тяжкі порушення мовлення та порушення інтелектуального розвитку. Спостереження за мовленнєвою та загальною поведінкою дитини. Проведення бесід. Тести на фонетичний і фонематичний розвиток, на розвиток граматичної будови мовлення тощо. Проективні методики та малюнкові тести. Використання ігрових методів, та анкет і опитувальників. Аналіз малюнків, записів, письмових робіт.</p>
9	<p>Тема 9. Психокорекційна робота з дітьми із ТПМ. Характерні аспекти психологічної підтримки та допомоги дітям з ТПМ, з урахуванням їхніх особливих потреб та індивідуальних труднощів. Роль та наслідки негативних соціальних і біологічних умов у розвитку психіки дітей, зокрема тих, що мають мовленнєві порушення. Визначення психологічної корекції. Розвиток напрямів та підходів до психологічної допомоги дітям з ТПМ, важливі етапи й досягнення у цій галузі. Основні принципи психологічної корекції. Методи і прийоми психокорекційної роботи.</p>

№	Назва теми з основними питаннями
10	<p>Тема 10. Арт-терапія в системі корекційної допомоги дітям з порушенням мовленнєвого розвитку.</p> <p>Поняття арт-терапії, основні напрямки і техніки. Особливості впливу арт-терапії на психологічний і мовленнєвий розвиток дітей. Психологічні механізми, що лежать в основі арт-терапії: Методики арт-терапії, що сприяють розвитку звуковимови та артикуляції. Роль казкотерапії та драматерапії у стимулюванні мовленнєвої активності та формуванні зв'язного мовлення. Використання музичної терапії та ритмічних вправ для розвитку мовленнєвого ритму.</p>

Тематика семінарських занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями
Змістовий модуль 1. Науково-теоретичні засади логопсихології	
1.	<p>Тема 1. Основні поняття і термінологія логопсихології</p> <p>Логопсихологія як галузь спеціальної психології. Закономірності нормального психічного розвитку і патології. Функціональна норма. Сутність феномену порушеного розвитку. Структура ушкодженого розвитку.</p>
2.	<p>Тема 2. Загальні питання логопсихології</p> <p>Предмет, мета і завдання логопсихології. Основні принципи логопсихології. Зв'язок логопсихології з іншими науками. Сучасні класифікації мовленнєвих порушень.</p>
3.	<p>Тема 3 Історичний аспект становлення логопсихології</p> <p>Розвиток логопсихології у період неklasичної науки. Розвиток логопсихології на базі досягнень постнеklasичної науки. Початковий етап розвитку логопсихології як самостійної наукової галузі</p>
Змістовий модуль 2. Особливості психічного розвитку осіб із порушеннями мовлення	
1.	<p>Тема 4. Особливості пізнавальної діяльності дітей з порушенням мовлення.</p> <p>Відчуття і сприймання логопатів. Пам'ять логопатів. Мислення логопатів. Особливості розвитку мовлення і мислення у дітей з мовленнєвими порушеннями.</p>
2.	<p>Тема 5. Особистість і діяльність дитини з мовленнєвими порушеннями</p> <p>Увага дитини-логопата. Вольова дія. Особистість дошкільника з порушенням мовлення. Ігрова діяльність дошкільника з порушенням мовлення. Навчальна діяльність і особистість молодшого школяра з порушенням мовлення.</p>
3.	<p>Тема 6. Особливості психологічної допомоги дітям із порушенням мовлення</p> <p>Роль несприятливих соціально-біологічних факторів у психічному розвитку дитини. Визначення психологічної корекції. Історія розвитку психологічної допомоги дітям із порушеннями в розвитку. Основні принципи психологічної корекції. Прийоми і методи психокорекційної роботи. Основні напрями психологічної допомоги дітям із проблемами у мовленнєвому розвитку</p>
4.	<p>Тема 7. Організація психологічної допомоги особам з тяжкими порушеннями мовлення</p> <p>Психокорекційна робота з дітьми з ТПМ. Психоконсультавання, як вид психологічної допомоги особам з 3. тяжкими порушеннями мовлення. Психологічне консультавання</p>

	батьків. Психологічний супровід. Психологічна підтримка.
5.	Тема 8. Диференційна діагностика в логопсихології Проблема диференціації мовленнєвих порушень. Диференційна діагностика затримки мовленнєвого розвитку і затримки психічного розвитку. Диференціація моторної алалії та олігофренії. Диференціація мовленнєвих проявів при сенсорній алалії та порушеннях слуху.

Зміст завдань для самостійної роботи

Назва теми
Змістовий модуль 1. Науково-теоретичні засади логопсихології
<p>Тема 1. Основні поняття і термінологія логопсихології (9 год)</p> <ol style="list-style-type: none"> Опрацюйте наукову літературу на тему мовленнєвих порушень у дітей та складіть конспект із ключовими поняттями, причинами виникнення та методами корекції. Опишіть історію розвитку психологічної допомоги дітям із мовленнєвими порушеннями розвитку (реферат). Основні принципи психологічної корекції дітей з мовленнєвими порушеннями (презентація). Досліджуйте підходи в логопсихології, які використовуються в різних країнах або школах, та складіть порівняльний аналіз їх переваг і недоліків.
<p>Тема 2. Загальні питання логопсихології (10 год)</p> <ol style="list-style-type: none"> Проведіть спостереження за дітьми з ТПМ (тяжкими порушеннями мовлення) та складіть звіт, у якому зазначте поведінкові особливості, емоційні реакції та труднощі у комунікації (конспект). Опишіть особливості комунікативної поведінки дітей з різними типами мовленнєвих порушень та їх вплив на загальний психічний розвиток (есе). Підготуйте порівняльну таблицю видів мовленнєвих порушень, їх основних проявів і корекційних методів (практичне завдання)
<p>Тема 3. Історичний аспект становлення логопсихології (8 год)</p> <ol style="list-style-type: none"> Охарактеризуйте розвиток логопсихології у період неklasичної науки (реферат). Проаналізуйте розвиток логопсихології на базі досягнень постнеklasичної науки (доповідь). Опишіть початковий етап розвитку логопсихології як самостійної наукової галузі (есе).
<p>Змістовий модуль 2. Особливості психічного розвитку осіб із порушеннями мовлення</p>

Тема 4. Особливості пізнавальної діяльності дітей з порушенням мовлення (13 год)

1. Опишіть особливості методик когнітивно-поведінкової корекції в логопсихології порівняно з традиційними методами.
2. Створіть кілька кейсів для дітей з різними мовленнєвими порушеннями, описуючи їх психолого-педагогічні особливості, та запропонуйте підходи для корекційної роботи.
3. Виберіть один із кейсів і складіть план психокорекційного заняття з конкретними вправами, що сприяють розвитку мовленнєвої діяльності.
4. Основні напрями психологічної допомоги дітям із проблемами у розвитку (реферат).

Тема 5. Особистість і діяльність дитини з мовленнєвими порушеннями (12 год)

1. Розробити зміст декількох психологічних консультувань дітей з мовленнєвими порушеннями.
2. Психологічний супровід дітей з мовленнєвими порушеннями (реферат).
3. Скласти карту психологічної підтримки дітей з мовленнєвими порушеннями.

Тема 6. Особливості психологічної допомоги дітям із порушенням мовлення (13 год)

1. Підготуйте презентацію на тему «Основні методи психокорекційної роботи з дітьми з ТПМ», додавши відео або аудіоматеріали, що ілюструють застосування методик.
2. Зробіть презентацію про роль соціально-біологічних факторів у розвитку дітей з мовленнєвими порушеннями
3. Поспілкуйтеся із фахівцем, який працює з дітьми з мовленнєвими порушеннями, та підготуйте звіт про методики, які він використовує, труднощі у роботі та підходи до підтримки дітей.

Тема 7. Організація психологічної допомоги особам з тяжкими мовленнєвими порушеннями (12 год)

1. Розробіть декілька ігор або вправ для розвитку мовлення, спрямованих на подолання специфічного мовленнєвого розладу (наприклад, вправи на звуконаслідування для дітей із дислалією).
2. Опишіть мету та очікувані результати кожної гри або вправи, а також особливості проведення з дітьми різного віку.
3. Проаналізуйте відповіді фахівця і порівняйте їх з теоретичними знаннями, які ви вивчали (Доповідь).

Тема 8. Диференційна діагностика в логопсихології (13 год)

1. Опишіть особливості методик когнітивно-поведінкової корекції в логопсихології порівняно з традиційними методами.
2. Підготуйте набір практичних рекомендацій для батьків дітей з різними видами мовленнєвих порушень, що допоможуть їм підтримувати психологічний та мовленнєвий розвиток дитини вдома.
3. Розробіть простий набір домашніх вправ або ігор для зміцнення мовленнєвих навичок дитини та рекомендації щодо корекційної роботи в сімейному середовищі.

Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни використовуються:

- 1) *традиційні* дидактичні методи та прийоми:
– *словесні*: лекція, розповідь, бесіда, дискусія, дебати, повідомлення, опитування;
– *наочні*: показ, метод ілюстрацій, метод демонстрацій (використання ілюстрованих посібників, таблиць, замальовок на дошці тощо, задіяння комп'ютерної та мультимедійної техніки, демонстрація навчальних фільмів, інформаційних відеороликів, мультимедійних презентацій тощо);
- 2) *інноваційні* методи навчання: проблемне навчання, контекстне навчання (як інтеграція навчальної, наукової та практичної діяльності), особистісно-орієнтоване навчання, навчання у співпраці, дистанційне навчання (згідно розпоряджень щодо організації освітнього процесу), перевернутий клас (flipped classroom);
- 3) *інтерактивні* методи навчання: корпоративне навчання (навчання в парах, робота в малих групах), колективно-групове навчання («велике коло», мікрофон, незакінчені речення, мозковий штурм, навчаючи – вчуся); стимулювання творчої активності студентів (цікаві аналогії; фасилітована дискусія, вирішення ситуативних задач (Case study).

Контроль та оцінювання навчальних досягнень студентів у процесі вивчення навчальної дисципліни “Логоспсихологія”

Види контролю

– *поточний контроль передбачає:*

- *усне опитування* студента на лекційних і семінарських заняттях (фронтальне, індивідуальне);
- *письмовий контроль* (самостійна робота, термінологічний диктант, реферат, есе, самоконтроль та взаємоперевірка),
- *практичний контроль* (оформлення схем, таблиць, презентацій),
- *тестовий/машинний контроль* (стандартизовані тести у системі Moodle)

– *рубіжний контроль передбачає:* письмові контрольні роботи у кінці змістового модуля 1 та змістового модуля 2 або автоматизоване тестування у системі електронного навчання Moodle.

Загальна сума балів за всі виконані завдання, види робіт, передбачені планом семінарських занять, самостійної роботи студента, письмових контрольних робіт (автоматизованого тестування у системі електронного навчання Moodle) у кінці змістових модулів становить 60 балів.

– *підсумковий контроль* (максимально – 40 балів) проводиться у формі екзамену з навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни.

Форми контролю

– *індивідуальний контроль* (кожен студент отримує своє завдання, яке він повинен виконати без сторонньої допомоги);

– *груповий контроль* (група тимчасово поділяється на кілька підгруп (від 2 до 10 студентів) і кожній підгрупі дається перевірочне завдання. Залежно від мети контролю групам пропонують однакові або різні завдання);

– *фронтальний контроль* (завдання пропонуються всій групі з метою з'ясування правильності сприйняття й розуміння навчального матеріалу, виявлення слабких сторін у знаннях студентів, недоліків, прогалин, помилок у роботах і відповідях та визначення заходів щодо їх подолання й усунення);

– *взаємний контроль* (активізує діяльність студентів, підвищує інтерес до знань, критичне мислення);

– *самоконтроль/програмований контроль* (можливість самостійно перевірити правильність відповіді чи виконаного завдання. Використовується для організації фронтальної роботи і колективного обговорення індивідуально одержаних результатів).

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів за результатами поточного контролю

Критерії оцінювання роботи та результатів навчання здобувача освіти на семінарських заняттях та критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Максимум балів, які студент може отримати за одне заняття або окремий вид роботи, зокрема тієї, що винесена на самостійне опрацювання – **12 балів**.

Критерії оцінювання поточної навчальної діяльності

10–12 балів, «відмінно» – студент під час виступу повністю, ґрунтовно, логічно послідовно, з наведенням прикладів розкрив питання; вільно володів опрацьованим матеріалом, доповідав, не користуючись допоміжними засобами (конспект, підручник, методичні вказівки тощо); обґрунтував висновки та відповів на всі запитання; доповідь підготовлена з використанням багатьох джерел та інтернет-ресурсів; під час фронтального опитування дав правильні відповіді на питання, без помилок виконав практичні завдання, активно працював протягом усього заняття, дав правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача.

7–9 балів, «добре» – студент повно та правильно висвітлив головні аспекти поставленого питання, відповідно до обраної теми, користуючись написаним текстом; зробив правильний висновок; допустив незначні помилки, відповідаючи на запитання; доповідь підготовлена з використанням багатьох джерел літератури та інтернет-ресурсів; під час фронтального опитування переважна більшість відповідей на питання були правильними, допустив незначні помилки у виконаних практичних завданнях.

4–6 балів, «задовільно» – студент неповно висвітлив головні аспекти поставленого питання, користуючись написаним текстом; зробив неправильні висновки; допустив грубі помилки, відповідаючи на запитання; доповідь підготовлена з використанням невеликої кількості джерел літератури; під час фронтального опитування не зміг відповісти на більшу половину з поставлених запитань, допустив значні помилки у виконаних практичних завданнях.

1–3 бали, «незадовільно» – студент не розкрив питання, проявив поверховість суджень, не зміг відповісти на поставлені запитання; доповідь підготовлена з використанням лише одного джерела літератури; під час фронтального опитування частково зміг відповісти/не відповів на питання, допустив грубі помилки у виконаних практичних завданнях.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Бал	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
12-11	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент системно володіє матеріалом і може презентувати його перед аудиторією, у тому числі і за допомогою ІКТ, має власну думку щодо викладеного матеріалу, здатен її аргументувати, робить висновки до виконання завдання підходить творчо.
9 - 10	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент володіє матеріалом і може презентувати його перед аудиторією.
7-8	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент може доповісти основні положення проведеної роботи без глибинного аналізу, узагальнення матеріалу та підведення підсумків.
5-6	Завдання виконано вчасно, його зміст поверхнево або фрагментарно розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент не проводить аналізу джерел, з яких було отримано інформацію, не здатен узагальнити та систематизувати матеріал, зазнає труднощів під час презентації проведеного дослідження перед аудиторією.
4-3	Завдання виконано вчасно, його зміст є дублюванням відомих джерел інформації. Відсутня будь-яка аналітична обробка представленої інформації. Студент на репродуктивному рівні з помилками відтворює матеріал, не може презентувати його перед аудиторією.
2-0	Завдання відзначається фрагментарністю виконання під керівництвом викладача. Необхідні практичні уміння роботи не сформовані, більшість передбачених навчальною програмою навчальних завдань не виконано.

Під час оцінювання завдань для самостійної роботи студентів враховується:

1. Самостійність, креативність (аналітичний підхід, генерація ідей, новизна постановки проблеми), аргументованість;
2. Доступність, репрезентативність та верифікованість отриманих даних і результатів;
3. Використання першоджерел, системність, достовірність викладеного матеріалу, стилістика (загальна грамотність, легкість сприйняття текстів та матеріалу).
4. Логічність викладу, посилання на використану літературу і джерела.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)		Кількість балів (екзаменаційна робота)	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль №1	Змістовий модуль № 2		

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	40	100
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		

Індивідуальна освітня траєкторія здобувача вищої освіти у процесі вивчення навчальної дисципліни “Логопсихологія”

Здобувач вищої освіти має право на участь у неформальній/інформальній освіті.

У межах поточного контролю до рейтингу студента можуть зараховуватися додаткові бали за умови наявності у нього сертифікату про результати неформальної/інформальної освіти з проблеми, що відповідає тематиці курсу («Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/3aykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-formalnoi-ta-neformalnoi-osvity.pdf>); «Положення про організацію освітнього процесу у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (П.7) (<https://www.chnu.edu.ua/media/mp1hio45/polozhennia-pro-osvitnii-protses.pdf>).

Доступність інформації для учасників освітнього процесу щодо визнання результатів неформальної освіти забезпечується через оприлюднення вище зазначених документів на офіційному сайті ЧНУ (<https://www.chnu.edu.ua/universityet/normatyvni-dokumenty/>).

Згідно рішення кафедри (Протокол №1 від 26.08.2025р., <https://docs.google.com/document/d/1vqkYaZZ8VCfwmoJzbKOOZFmGNJigAWh0QXCKNnc8Ao/edit?usp=sharing>) викладач враховує додаткові бали, отримані через неформальну освіту, до загальної суми балів, набраної з освітньої компоненти, за умови, що результати з проблеми відповідають тематиці курсу та отримані на освітніх платформах «Prometheus», «EdEra», «Всеосвіта» та ін. Кількість балів, що зараховується студенту, залежить від обсягу здобутих кредитів та отриманих результатів навчання, однак становить не більше 20% (20 балів) від загальної кількості балів за курс (100 балів за системою ЄКТС).

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни на підсумковому контролі

Завдання для підсумкового контролю (екзамен) з ОК “Логопсихологія” розміщені в системі електронного навчання Moodle за посиланням: URL:

<https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=8155>

Кількість балів, які студент може набрати за правильну відповідь за одне тестове завдання – 1 бал.

Кількість правильних відповідей	Кількість балів за залік	Кількість правильних відповідей	Кількість балів за залік
40	40 балів	19	19 балів
39	39 балів	18	18 балів
38	38 балів	17	17 балів

Кількість правильних відповідей	Кількість балів за залік	Кількість правильних відповідей	Кількість балів за залік
37	37 балів	16	16 балів
36	36 балів	15	15 балів
35	35 балів	14	14 балів
34	34 бали	13	13 балів
33	33 бали	12	12 балів
32	32 бали	11	11 балів
31	31 бал	10	10 балів
30	30 балів	9	9 балів
29	29 балів	8	8 балів
28	28 балів	7	7 балів
28	27 балів	6	6 балів
26	26 балів	5	5 балів
25	25 балів	4	4 бали
24	24 бали	3	3 бали
23	23 бали	2	2 бали
22	22 бали	1	1 бал
21	21 бал	0	0 балів
20	20 балів		

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Бал, отриманий на заліку, сума балів, отриманих здобувачем освіти за різні види виконаної роботи у межах курсу, модульні письмові роботи складають підсумкову семестрову оцінку.

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90–100)	Відмінно
Добре	B (80–89)	Дуже добре
	C (70–79)	Добре
Задовільно	D (60–69)	Задовільно
	E (50–59)	Достатньо
Незадовільно	FX (35–49)	(незадовільно) з можливістю повторного перекладання
	F (1–34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перекладання

A – «відмінно» – якщо студент набрав 90–100 балів, глибоко і всебічно знає зміст курсу, рекомендовану літературу, наукові першоджерела, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, пов'язує програмовий матеріал із профілем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

B, C – «дуже добре», «добре» – коли студент набрав 70–89 балів, твердо знає курс і рекомендовану літературу. Добре засвоїв практичні навички, аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування про ті чи інші психологічні феномени, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу.

D, E – «задовільно», «достатньо» – якщо студент набрав 50–69 балів, в основному знає курс, рекомендовану літературу, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено почувається, виконуючи практичні завдання, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутнім фахом.

FX – «незадовільно» з можливістю повторного перескладання – коли студент набрав 35–49 балів, не опанував зміст курсу, вкрай слабо знає загальну літературу курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

F – «незадовільно» з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання – якщо студент набрав 1–34 бали, не опанував зміст курсу, не знає загальної літератури курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Відсутнє загальногуманітарне та наукове мислення, практичними навичками не володіє. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

Питання для підсумкового контролю

1. Охарактеризуйте предмет та проаналізуйте завдання логопсихології.
2. Розкрийте міждисциплінарні зв'язки логопсихології, запропонуйте схему та обґрунтуйте її.
3. Проаналізуйте наукові, практичні та методологічні передумови виділення логопсихології в самостійну галузь психологічного знання.
4. Проаналізуйте психофізіологічні основи логопсихології. Назвіть науковців та їх провідні ідеї.
5. Проаналізуйте лінгвістичні основи логопсихології. Назвіть науковців та їх провідні ідеї.
6. Розкрийте концепцію мовлення як базової вищої психічної функції. Проаналізуйте ознаки та значення вищих психічних функцій.
7. Розкрийте концепцію внутрішньої картини мовленнєвого порушення. Окресліть специфіку ставлення до власного мовленнєвого порушення дітьми та підлітками.
8. Проаналізуйте теорію нормального та порушеного розвитку. Назвіть науковців та їх провідні ідеї.
9. Проаналізуйте особливості самооцінки дітей із порушеннями мовлення.
10. Визначте значення самооцінки в розвитку та соціалізації дитини.
11. Охарактеризуйте особливості сприймання дітей із мовленнєвими порушеннями. Визначте взаємозв'язок сприймання з іншими психічними процесами у дітей з мовленнєвими порушеннями.
12. Проаналізуйте вплив труднощів слухового та зорового сприймання на

розвиток мовлення у дітей з мовленнєвими порушеннями.

13. Визначте особливості пам'яті дітей із мовленнєвими порушеннями. Розкрийте поняття парамнезії, проілюструйте прикладами.

14. Визначте особливості уваги дітей із мовленнєвими порушеннями. Визначте взаємозв'язок уваги з іншими психічними процесами у дітей з мовленнєвими порушеннями.

15. Розкрийте особливості мислення дітей із мовленнєвими порушеннями. Визначте взаємозв'язок мислення та мовлення дітей з мовленнєвими порушеннями.

16. Визначте специфічні особливості уяву дітей із мовленнєвими порушеннями, окресліть причини та наведіть приклади.

17. Проаналізуйте неадаптивні та адаптивні форми поведінки осіб із мовленнєвими порушеннями. Наведіть приклади.

18. Проаналізуйте основні труднощі та особливості розвитку спілкування при порушеннях мовлення. Наведіть приклади.

19. Охарактеризуйте психологічні особливості ігрової діяльності дітей з порушеннями мовлення. Визначте причини труднощів ігрової діяльності та значення для соціалізації дитини.

20. Розкрийте психологічні особливості дітей із ЗНМ. Визначте основні труднощі їх розвитку та соціалізації.

21. Охарактеризуйте психологічні особливості дітей із ФФПМ. Визначте основні труднощі їх розвитку та соціалізації.

22. Розкрийте сутність понять логоневроз. Проаналізуйте його причини, механізми та наслідки.

23. Здійсніть порівняльний аналіз психологічних особливостей підлітків з різними формами заїкання. Проілюструйте прикладами.

24. Визначте основні проблеми в навчальній діяльності дітей з порушеннями мовлення та проаналізуйте їх причини.

25. Розкрийте особливості мовлення в ситуаціях емоційної напруги та проаналізуйте їх причини. Наведіть приклади.

26. Визначте чинники впливу сімейної ситуації розвитку на дитину із мовленнєвими порушеннями. Наведіть приклади та обґрунтуйте свою думку.

27. Проаналізуйте особливості взаємовідношення дітей із мовленнєвими порушеннями з педагогом. Визначте позитивні та негативні сторони цієї взаємодії.

28. Охарактеризуйте рівні усвідомлень власного мовленнєвого порушення дітьми та визначте чинники, що це зумовлюють.

29. Визначте особливості саморегуляції дітей з порушенням мовлення, окресліть причини та наведіть приклади.

30. Здійсніть порівняльний аналіз понять: мова, мовлення, спілкування. Визначте їх взаємозв'язок у розвитку дитини з мовленнєвими порушеннями.

III питання практичного характеру:

1. Проаналізуйте проблемну ситуацію, визначте причини та шляхи подолання.

2. Складіть психологічний портрет дитини з певними особливостями психофізичного розвитку.

3. Розробіть модель, схему тощо.

Рекомендована література

Основна

1. Конопляста С. Ю., Сак Т. В. Логопсихологія: навч. посібник. К.: Знання, 2010. 293 с.
2. Ленів З. П. Діагностика усного мовлення старших дошкільників засобами арттерапії. Навчально-методичний посібник. К.: Спадщина, 2011. 64 с.
3. Логопсихологія: курс лекцій. Навч. посібник. 3-тє вид., виправл. і доповн. Мартиненко І. В. К: ДІА, 2019. 120 с.
4. Логопедія: підручник. За ред. М. К. Шеремет. Вид. 5-тє. К: Видавничий Дім «Слово», 2018. 856 с.
5. Логопсихологія: курс лекцій. Навч. посібник. 3-тє вид., виправл. і доповн. Мартиненко І. В. К: ДІА, 2019. 120 с.
6. Мартиненко І. В. Комунікативний тренінг для дошкільників з порушеннями мовлення: Навч-метод посібник. Харків: Видавництво «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018. 12 с.

Допоміжна

1. Базима Н. В., Качуровська О. Б., Коломієць Ю. В., Мартиненко, І.В. Дитина з труднощами в навчанні в інклюзивному класі: навч. -метод. Посібник. За ред. І. В. Мартиненко, М. К. Шеремет. К.: ДІА. 2019. 148 с.
2. Калмикова Л. Формування у дітей старшого дошкільного віку мовленнєвої діяльності: діагностико-розвивальний комплекс: навч. -метод. посіб. К.: Видавничий Дім «Слово», 2016. 384 с.
3. Костик Л., Олійник М. Сучасні інноваційні технології проведення корекційної роботи у професійній діяльності вчителя-логопеда *Psychology Travelogs*, (3). 2024. С. 219–228 DOI: <https://doi.org/10.31891/PT-2024-3-21>
4. Купчишина В., Олійник М., Перепелюк І. Психологічні механізми заїкання у дітей дошкільного віку. *Psychology Travelogs*, (2). 2025. С.26-36. DOI: <https://doi.org/10.31891/PT-2025-2-3>
5. Ленів З.П., Призванська Р. А. Ресурсність музикотерапії в психокорекції дітей із особливими потребами. «Простір арттерапії: ресурси зцілення»: матеріали XI Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції. Київ, 2014. С.151-153.
6. Неврологічні основи логопедії. За ред. Шеремет М. К., Боряк О. В. Суми: ФОП Цьома С. П., 2016. 252 с.
7. Олійник М.І., Перепелюк І.Р., Палагнюк О.В. Шляхи подолання порушень мовленнєвого розвитку дітей старшого дошкільного віку із зупинкою психічного розвитку в умовах інклюзивної групи закладів дошкільної освіти. *Current Problems of Harmonization of Personality Development in the Modern Educational Space*. Editors: Olha Błaha, Sławomir Śliwa. Monograph. Opole: Publishing House WSZiA. 2021. С. 395–407. URL: https://www.wszia.opole.pl/wp-content/uploads/2020/05/11_2021.pdf
8. Рібцун Ю.В. Учні початкових класів із тяжкими порушеннями мовлення: навчання та розвиток. Навч-мет. посібн. /Юлія Рібцун.- Львів : Світ, 2020. - 264с.
9. Тарасун В. В. Основи теорії і практики логодидактики: підручник для вищих навчальних закладів. Київ: «Каравела», 2017. 326 с.

Інформаційні ресурси

1. Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (м. Чернівці, вул. Лесі Українки, 23) URL: <http://www.library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/01about>
2. Цифровий репозитарій наукової бібліотеки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL: <http://www.library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02infres>
3. Чернівецька обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. Івасюка (м. Чернівці, вул. О. Кобилянської, 47). URL: <http://www.library.cv.ua/sample-page-2>
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Бібліотечні електронні ресурси та технології. URL: http://nbuv.gov.ua/e_technology?field_e_technology_tid=444&field_yfpdf_tid=All
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Наукові ресурси. URL: <http://nbuv.gov.ua/node/1539>
6. ELibUkr Електронна бібліотека України. Ресурси відкритого доступу. URL: <http://www.elibukr.org/uk/resursi/resursividkritogo-dostupu.html>
7. Міністерство освіти і науки України. Нормативно-правова база. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/activity/63/64/normativnopravova-baza/>
8. Academic Plagiarism. URL: <https://academicplagiarism.com/>
9. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
10. Закон України «Про авторське право і суміжні права». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>
11. Логопсихологія. Підручники для вузів онлайн https://pidru4niki.com/14170120/psihologiya/osnovni_ponyattya_terminologiya_logopsihologiya#google_vignette
12. Академічна доброчесність. Сайт Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL: <https://www.chnu.edu.ua/universityet/vazhlyvo/akademichna-dobrochesnist/>
13. **Олійник М.І.** *Логопсихологія* : електронний курс на освітній платформі MOODLE Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL: <https://moodle.chnu.edu.ua/enrol/index.php?id=8155>

Політика академічної доброчесності

Освітня діяльність (викладач і студент) під час вивчення навчальної дисципліни «Логопсихологія» ґрунтується на принципах співробітництва та академічної доброчесності.

Політика щодо відвідування занять: відвідування занять є обов'язковим.

Політика щодо академічної доброчесності: академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату, фабрикації, фальсифікації тощо. У разі порушення студентом академічної доброчесності, робота оцінюється на нижчу оцінку або ж незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач залишає за собою право змінити тему завдання. Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія

Федьковича» (https://www.chnu.edu.ua/media/f5e1e0bm/polozhennya-pro-zapobihannia-pla-hiatu_2024.pdf), «Етичним кодексом Чернівецького національного університету імені Юрія

Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-na-tsionalnoho-universytetu.pdf>).

Політика щодо дедлайнів і перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. За наявності поважних причин перескладання модулів відбувається із дозволу деканату.

Політика оцінювання роботи викладача. Здобувачі після кожного заняття оцінюють роботу викладача та можуть залишати відгуки і пропозиції в анкеті в системі електронного навчання Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=8155>